

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1254/2023
12.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Тајјане Вуковић, Светлане Томић Јокић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела уништење и оштећење туђе ствари из члана 212. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Јелића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу 4К бр. 268/21 од 23.03.2023. године и Вишег суда у Крушевцу Кж1 89/23 од 09.06.2023. године, у седници већа одржаној дана 12.12.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Јелића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу 4К бр. 268/21 од 23.03.2023. године и Вишег суда у Крушевцу Кж1 89/23 од 09.06.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу 4К бр. 268/21 од 23.03.2023. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела уништење и оштећење туђе ствари из члана 212. став 1. КЗ, за које дело му је изречена условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 3 месеца и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећених, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Крушевцу Кж1 89/23 од 09.06.2023. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Крушевцу 4К бр. 268/21 од 23.03.2023. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Драган Јелић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости,

преиначи другостепену пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе или обе побијане пресуде укине и предмет врати „на поновну одлуку другостепеном суду или на поновно суђење првостепеном или другостепеном суду“.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио Врховном јавном тужиоцу, Врховни суд је одржао седницу већа о којој, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио јавног тужиоца и браниоца, јер веће није нашло да би њихово присуство седници било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа, Врховни суд је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Драган Јелић као разлог подношења захтева за заштиту законитости означава битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју образлаже наводима да је оптужба прекорачена, јер је у изреци пресуде првостепени суд, на штету окривљеног АА, додао чињенице које се односе на основна обележја кривичног дела, пошто је унео чињенице и околности, које нису садржане, нити описане у прецизираној приватној кривичној тужби од 26.07.2021. године. Наиме, првостепени суд је у изреку побијане пресуде додао чињенични опис последице предметног кривичног дела „... за гајење соје и кромпира у наредних годину дана...“, а што није обухваћено приватном тужбом. Образлажући повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП бранилац наводи и да је првостепени суд изменио чињенични опис урачунљивости у изреци побијане пресуде, тако што је уместо описа из приватне кривичне тужбе „последикама“, назначио „поступцима“. У вези са изнетим бранилац указује на пресуде Врховног касационог суда, као и на правна схватања изражена у ауторским и стручним радовима судија и професора факултета. Такође, одбрана износи и свој став да је учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, јер је дошло до незаконитог додавања законских обележја кривичног дела и прекорачења оптужбе.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног суда су неосновани, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржано у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници.

Из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истовестности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају, правноснажна пресуда се односи на исто лице – окривљеног АА и на исто кривично дело - уништење и оштећење туђе ствари из члана 212. став 1. КЗ.

По налажењу Врховног суда, побијаним правноснажним пресудама није прекорачена оптужба, односно није повређен објективни, ни субјективни идентитет оптужбе и пресуде. Ово имајући у виду да су, у односу на окривљеног, битна обележја бића кривичног дела иста и у диспозитиву оптужног акта и у изреци пресуде, односно да постоји истоветност чињеничног описа радње извршења предметног кривичног дела из изреке пресуде са чињеничним описом радње дела датим у диспозитиву оптужног акта – приватне тужбе.

У диспозитиву оптужног акта – прецизиране приватне тужбе од 26.07.2020. године наведено је да је окривљени у периоду од 04.04. до 20.04.2021. године, способан да схвати значај свог дела и да управља својим последицама, свестан свог дела и његове забрањености чије извршење је хтео, оштетио и учинио неупотребљивом туђу ствар ближе опредељену у диспозитиву, власништво оштећене, тако што је по означеним парцелама, које су се налазиле једна поред друге и физички чине једну целину попрскао отров „тотал“ и на тај начин затровао земљиште и учинио га неупотребљивим за наменско коришћење у наредном периоду.

Према стању у списима предмета, на основу наредбе суда у Крушевцу 4К бр. 268/21 од 24.03.2022. године обављено је вештачење од стране вештака пољопривредне струке Александре Нешић Николић, те је констатовано да је спорна парцела третирана тоталним хербицидом била неупотребљива за гајење соје и кромпира током целе године.

Према томе, тиме што је у изреку пресуде унето да је окривљени затровао земљиште за гајење соје и кромпира у наредних годину дана, првостепени суд је чињенични опис дела само уподобио са чињеничним стањем утврђеним на основу доказа изведеног у току поступка, конкретно са налазом и мишљењем судског вештака Александре Нешић Николић, а што је био и овлашћен да учини. Уједно, овај суд указује и на чињеницу да је радња извршења кривичног дела из члана 212. став 1. КЗ прописана алтернативно и то у три облика: оштећење ствари, уништење туђе ствари и чињење туђе ствари неупотребљивом. Оштећење ствари постоји када су својства ствари делимично промењена у негативном смислу, тако да се мења њен изглед, умањује употребна вредност или сл., а у конкретном случају, дошло до умањења употребне вредности, јер је наведена парцела била неупотребљива за гајење соје и кромпира током целе године.

Дакле, суд се наведеном изменом у изреци пресуде кретао у оквирима оптужног акта, при чему окривљени није оглашен кривим за теже дело, нити за већу криминалну количину, нити степен кривице, односно није оглашен кривим за више криминалних активности и већу криминалну вољу од оне за коју је оптужен, нити је наведена измена извршена на штету окривљеног. На изнети начин, окривљени АА није доведен у неповољнији кривично процесни положај.

У вези са изнетим, Врховни суд указује и на чињеницу, да су у диспозитиву оптужног акта окривљеном стављене на терет две радње извршења и то да је „оштетио и учинио неупотребљивом туђу ствар“, као и да је критичном приликом поступао са директним умишљајем, док је окривљени, изреком правноснажне пресуде оглашен кривим да је извршио само оштећење туђе ствари, као и да је критичном приликом поступао са евентуалним умишљајем, а што је по оцени овога суда, повољније по окривљеног.

Поред изнетог, изменом у изреци пресуде која се односи на урачунљивост окривљеног, односно на чињеницу да је суд у изреку унео реч „поступцима“ није прекорачена оптужба, а ово из разлога што је у диспозитиву приватне тужбе урачунљивост делимично описана и што се иста претпоставља, а на главном претресу није оспорена.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да је чињенични опис у изреци првостепене пресуде остао у границама чињеничног основа из оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужни акт заснива, а из којих произлазе законска обележја кривичног дела уништење и оштећење туђе ствари из члана 212. став 1. КЗ, па су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић